

terim kmetom prepoveduje, se shoda udeležiti. Vseeno bil je shod mnogoštevilno obiskan in bilo je pravo veselje videti, kako se je tam pravično in temeljito o kmečkih zadevah razpravljalo. Govoril je prvo občinski predstojnik g. Meško, kateri je oba kandidata predstavil, na to govoril je g. Vračko in potem kandidat g. Wisenjak; za tema pa gospoda Baumann in Zdravec. Pokazalo se je pri tej priložnosti, da so kmetje ormožkega okraja veliko boljši govorniki in več razumnosti imajo, kakor gospod doktor v Ormoži, kateri je sicer veliko študiral, kateremu pa potem pri shodih ni nobena pametna beseda na um prišla. Ta shod iztekel je brez kakega motenja, samo raznašalec listin ormožkega okrajnega sodišča, katerega so meščani poslali, da bi tam na shodu razsajal, tega so kmetje čvrsto zavrnil, da je mogel mirovati. Ravno tako sijajno obnesel se je shod pri Sv. Lenartu dne 9. decembra. Tam zbralo se je do 400 kmetov, kateri so razlaganju gospoda Vračka, Wisenjaka in Zdraveca krepko pritrdjevali. Ta uspeh bil je za toliko radostnejši, ker je hujskajoči list „Slovenski gospodar“ vsem pristašem doktora Ploja zapovedal se tega shoda udeležiti in kandidatu Vračkotu „posvetiti. Sedelo je tudi res veliko takih ubogih zapeljanih ljudi pri tem shodu, ali ko so oni g. Vračkota govoriti slišali, prepričali so se, da jih je „Gospodar“ debelo nalagal, in stiskali so kmetu Vračkotu roku in obljubili mu svoje glasove.

Tretji shod vršil se je dne 8. decembra v Jurovci in končal se je ravno tako z velikim navdušenjem in uspehom kmečkih kandidatov, kar je toliko veselejše, ker so ptujski gospodje sramoten napad (atentat) na kmete povzročili, kajti, ko so kmetje prišli na shod, našli so sobo že zasedeno, kjer se je že prav korajžno popivalo. Kdo pa je sedel notri? 10 mizarskih pomočnikov iz Ptujja, 8 pekovskih pomočnikov iz Ptujja, 10 pisarjev iz Ptujja, 8 učiteljev, krčmar Majcen in znani advokat dr. Brumen iz Ptujja. To družbo pripeljal je tje dr. Brumen, čeprav gospod doktor kakor tudi drugi njegovi spremljevalci niso volilci za kmečke ob-

„No srečno, ne bom ne pozabil.“

Tisti večer je bilo pri Gašparjevih vse židane volje. Mastili so se z dobro pečenko in zalivali žejno grlo. Fanje so ga krepko vlekli in vmes burke ugajali, dekleta so se pa smejale in prav sramežljivo je tu pa tam pogledala katera med fante. Mesar se je pa jezil, da ima za klobase premalo črev.

„Nič se ne jezi pri klobasih“, pravi mu Tine. „Pojdi rajši sem in ga malo pij. Vsaj veš, da ni vsak dan furovža.“

In ni se ga branil. Krepko ga potegne dva glažeka in potem pa zopet tlači meso v klobase, da so čreve kar pokale.

„Tine, zdaj pa povej, kako si nas včeraj v strah spravil“, pravi mu Luka.

Tine začne pripovedati in pri besedah: Kri bo tekla! se odpro vrata in v hišo stopata dva žandarja.

„Je-li tukaj pri Gašparjevih?“

čine (četrti kurijo). Pred vrati pa je stalo okoli 25 kmetov, kateri so več ur daleč prišli, da bi svoje kmečke kandidate slišali in se o svojih zadevah pogovorili. Tedaj poslušajte ubogi kmetje in strmite! Ovi pekovski in mizarski pomočniki ter šribarčki izvolili so si za predsednika temu shodu Miha Brenčiča in ta plemeniti predsednik podelil je besedo ne kandidatu Vračkotu ampak dr. Brumenu iz Ptujja, čeravno dr. Brumen ni nikak volilec za kmečke občine, toraj on niti prave ni imel na ta shod priti. Dr. Brumen pa ni govoril, ker komaj je vstal nasproti svojemu polnemu kozarcu, pritiskali so kmetje s silo v sobo in vpijali so tako razburjeno, da je ta gospod blede postal in se zopet nazaj vsedel. Tedaj postala je stvar nevarna in kmetje bi bili gotovo vse mestne naprošence v pometali, ko bi ne bil vrli občinski predstojnik iz Jurovca v mes posegel in red naredil. On pustil je vrata od posebne sobe zapreti, da so mestni razgrajči samo ostali in v drugi sobi pričel se je shod vršiti, v kateri so gospodje Šošterič iz Sv. Vida, Vračko, Wisenjak in Zdravec govorili, da so jim kmetje silno viharo pritrdjevali. Mestni gospodiči se mogli 2 uri zaprti ostati, ker prostor v sobi je bil od kmetov kako natlačen, da nikdo ni mogel ne ven, ne notri. Tako končal se je tudi ta shod z velikim uspehom kmečke stranke. Kmetje pa si bodejo dobro zapomnili, kaj so jim ptujski hribarjanci narediti hoteli.

Iz Črešnjevca pri Slovenski Bistrici

Piše Ludovik Kresnik, kmet v Črešnjevcu pri Slov. Bistrici.

(Konc.)

Preljubi brat! Pripetilo se je, da so se eksekutivi prodale kmečka posestva v vrednosti po 5000 gld. po sramotno ceno po 100, rečem sto gld. in sicer postavno. Ti točki se je nekaj popravilo v zadnjem letu ali premalo. To so postave! Usmili se o Gospod. Koliko krvavega kmečkega denarja se pa potroši nepotrebno na drugačen način; največ pri vojaštvu in tudi drugod. Na primar za dirke, da se velikaši vozijo, plača država donese-

„Da, da oglasijo se vsi.“

„Včeraj večer je prišel pozno v noči mlad mladenk nam in je povedal, da je nekdo pretil, da se danes tukaj kri prelivala. Obljubil sem, da pridem, toda radi nujnih opravkov ni bilo mogoče prej priti, kakor zdaj. Sedaj pa hočeva vedeti, koliko je na te resnice.“ — Čudno se vsi pogledajo, a naposled se začnejo smejati fantje, za njimi pa tudi dekleta.

Tine vstane in pove, kakšna je cela stvar in povabi žandarja, da naj prisedeta k mizi, da ne bo nujni trud in njena hoja zaman. Smejala sta se, kakor vsi in sta sedla za mizo. Dolgo so še sedeli, pili in jedli. Pozno v noč podali so se vsak na svoj dom, žandarja pa v mesto zadovoljna, da sta se enkrat dobro najedla in najedla.

Spominjaje se na ta veseli dan, so fantje in dekleta večkrat šaljivo vprašali Tineta, kedaj bo zopet „kri tekla.“

60000 gld. Pred par leti je kupila država žrebca imenu Mathose za ploditev samo za kobile velikašev z baronom Hirš-em (Judom) za velikansko svoto 176000 gold., kateri konj pa, kakor znano, bil je nič. Vse to na podlagi postave in sklepa naših poslancev. Ljubi brat, ljubi kmetič, ali ti ne obstoji met, ti ne postane vroče, če to bereš?

Kolikor bi ti še razodel, pa ne dopušča mi prostor. Odeš še že več slišal, vse to leži v moči naših poslancev. Nikoli se niso naši kmečki poslanci za edrugačenje razmer potegnili, pač pa se pretepali, trčili čas za ničvredne razmere. Kaki pa so bili kmečki zastopniki? Dohtarji, profesorji, velikaši, učenci. In ti ljudje v njihovi velikanski učenosti so zake narobešne postave in naredbe, ter se nikdar igali, da bi se predrugačile na boljše. Saj pa zastuje, da skrbijo za svoje koristi, doktor za njemu bre postave, profesor za zboljšanje njegove plače penzije. Drug drugega podpirajo, nas pa pustijo stran. Zdaj od časa volitev pa potujejo od kraja kraja in se ponujajo za poslance. Ljubi kmetič to se mora prenarediti, drugače pridemo vsi kmetje na konec, ti slabši prej, ti boljši poznej in najtobiljši tudi lagoma. In če bi prišli boljši časi, da bi zemljišče več obrodilo, ne bilo bi boljše, ker pridelki bi imeli po takem slabšo ceno, ker urejena ni colnina proti uvažanju in drugih pridelkov iz drugih dežel. Vse nas zasla. Mladi ljudje gredo od nas v svet, da si iščejo izbe, kdo bi jim zameril, vsak išče boljšega. Pomanjje delavnih moči. Sinovi se obračaje od očetovskih hiš, aka služba jim je ljubša. Vse bi se dalo v popolnje popraviti. Kmetje imamo po prejšnem volilnem 129 poslancev v peti kuriji, dobimo jih okoli 150, če bi se tih 150 postavilo v kmečko zvezo, bili najmočnejši v parlamentu in z lahkočo delovali proti vsem drugim zvezam. Do zdaj pa so se naši poslanci v vse druge zveze delili in so bili brez vsake moči. V prvi vrsti se mora edino proti uvažanju žita, in drugih pridelkov iz drugih dežel upeljati. rediti se mora nova postava, po kateri naj napove zava primerno ceno o kmečkih pridelkih in ne jud borzi na Dunaji. Vlada naj krene, da se hipotekarni (muntni) dolгови poddržavijo in po 2 največ 3 gld. stotkov obrestujejo.

Vse prej omenjene postave in naredbe naj se stranijo in popravijo, ktere so na škodo kmetištva rejene. To se more v prvi vrsti in ročno storiti, gače na zboljšanje kmečkega stanu ni upati. Seveda si dozdajni zastopniki bodejo trdili, da to ali ono seči ni mogoče. Ta trditev je star in slab izgovor. Vreda, če je kaj treba za kmečki stan storiti, je iraj nemogoče, za druge nepotrebne stvari pa, za risanje plač in penziona uradnikom in častnikom, ve topove, puške i. t. d. se najdejo zmiraj milijoni milijoni na razpolago. Kmetič ima ja denar in sekutor je ja tudi na pomoč. Da ravno za kmeta mogoče, so krivi kmečki poslanci. Eden poslanec dohtar in skrbi za postavo, ktera mu več zaslužka eta, drugi je profesor ali uradnik, ima mastno plačo si ne upa proti vladi oestro postopati. Dragi kmetje,

ljubi stanovski bratje! to je moje mnenje in trdim, da se lahko doseže in dovrši, potrebno je le ostrih in neustrašenih kmečkih poslancev. Jaz sem imel večkrat priložnost opazovati v državnem zboru na Dunaji delovanje poslancev in se zlastnimi očmi prepričal istih delovanja.

Dragi kmetič, ako ti tu ali tam kdor trdi, naj si bode že dohtar, uradnik, profesor ali kdor koli, da moje mnenje in nazori niso mogoči, isti je nevednež in strahopetnež; postavi ga pred me, razložil in dokazal mu še bom kaj več. Gospoda se boji, da bi se kmetje in obrtniki pogodili in zedinili, ker potem bi bili prvi in merodajni faktor v državnem zboru, imeli bi prvo besedo in moč in bi se nam boljše godilo, zdaj smo pa sirote. Imamo le pravico do dela, trpljenja in plačil, za drugo skrbi pa gospoda. Kmetič pomagaj si sam in Bog ti bode pomagal. Jaz se ne usiljujem za zastopnika, kandidaturo sem sprejel iz volje kmeškega in obrtniškega ljudstva. Neposlužujem se najetih agitatorjev in sleparskih sredstev. Kdor me ne pozna, naj me spozna in naj potem sodi in voli po svoji zdravi pameti. Šoloval sem čez 20 let v različnih uradih, kot ud okrajnega zastopa, ud ravnateljstva hranilnice, ud okrajnega šolskega sveta, krajni šolski ogleda, mnogoletni občinski predstojnik, sodniški cenilni mož, in prepričan sem, da mi na pravičnem potu nihče ne bo predbacival, da se nisem oestro in neustrašljivo mučil in upiral edino le za kmečke in obrtniške razmere in koristi. Živi kmečki in obrtniški stan, prvi steber države in kmečkega društva. V stanovski ljubezni in najodličnejšim spoštovanjem

Ludovik Kresnik,

kmet na Črešnjec pri Slov. Bistrici.

„Štajerc“ prejel je sledeče pismo:

Maribor, dne 26. novembra 1900.

Slavno načelno uredništvo „Štajerca.“

v Ptuj.

Vljudno vprašam, do kedaj je čas za prihodnjo številko „Štajerca“ rokopis poslati. Jaz zbral sem že več stvari, katere bodejo za Vaš list prav primerne (pasale).

V zadnjem „Gospodarji“ in „Südsteirische Post“ je „Štajerc“ parkrat notri! jaz tega nisem mogel za-
brani; vem pa za eno poročilo (notico), katero bi obema tema časnikoma tak strah naredilo, da ne bi nobeden teh časnikov nikdar več kakega poročila (notico) tako ali tako čez „Štajerca“ pisal.

Gospod načelni urednik! Jaz potrebujem najprvo znesek 120 gld. (stodvajset) zakaj, razložim na željo natančneje. Bi-li jaz od slavnega vodstva ta znesek dobil, ako bi jaz po predpisu dolžno pismo od sebe dal, plačilno vsakega prvega dneva v mesecu po 10 gold. s 6 % obrestmi? Sem oženjen in imam zunaj hiše eno hčer, katero na dom ne smem upeljati in zdaj je priložnost, jo v en zavod dati (Ljubljano.)

Ako je to mogoče, bil bi hvaležen, pravočasno vsakega prvega s poštno nakaznico 10 gld. in za